

KLASİK EĞİTİME DESTEK OLARAK WEB ÜZERİNDEN ÖDEV HAZIRLAMA SÜRECİ ÖRNEĞİ

Zerrin AYVAZ REİS^(*), Sevinç GÜLSEÇEN^(**),
Çiğdem SELÇUKCAN^(***), Ceyda AKAYDIN^(****), Okan BAŞOĞLU^(**)

ÖZET

Web-tabanlı öğrenme, zaman ve mekan bağımlılığı olmadan öğrencinin kendisi için en uygun olan koşulda öğrenimini web üzerinden gerçekleştirme avantajı sağlayan uzaktan öğrenme modelidir. Bu model için hazırlanan ders materyallerinin bir başka avantajı ise sadece web üzerinden uzaktan eğitim dediğimiz asenkron eğitimle değil, aynı zamanda yüzyüze eğitimde dersi pekiştirmek amacıyla yardımcı araç olarak kullanılabilmesidir.

Anahtar Sözcükler: *Web-tabanlı öğrenme, e-öğrenme, tezsiz yüksek lisans öğrencileri, kaygı testi.*

ABSTRACT

Web based learning is a distance learning model that allows the student to continue his education by the conditions that are most suitable for himself and without being bounded by time and place. Another advantage of the educational materials prepared for this purpose is they may be used not only for asynchronous educations that are given via web, but also for face to face education to intensify the lessons.

Keywords: *Web based learning, e- learning, no-thesis graduate students, anxiety test.*

1. Giriş

İletişim teknolojilerinin gelişmesi ve internetin yaygınlaşması ile bilinen uzaktan eğitim ortamlarına web ortamının da dahil edilmesiyle e-öğrenme

* İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi

** İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi

*** İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü

modeli de katılmış bulunmaktadır. E-öğrenim; bilgisayar-tabanlı öğrenme, web-tabanlı öğrenme, sanal sınıflar ve sayısal teknolojilerin işbirliğini de kapsayan geniş bir uygulama sürecidir (Aktuğ, 2005).

E-öğrenmenin bir çeşidi olan web tabanlı eğitimin gerek iş dünyasında gerek eğitim kurumlarında çeşitli uygulamaları görülmektedir ve kullanımı gittikçe yaygınlaşmaktadır.

Tam bir Web tabanlı e-öğrenme sistemi kurmak için gerekli beş ana adım; 1) e-sorgulama, 2) e-yönetim, 3) e-kayıt, 4) e-ders, 5) e-mezuniyettir. E-yönetim süreci, forum, ödev, sınav, öğrenci ve e-posta yönetimi gibi alt görevleri içerir (İnceoğlu, Uğur ve Aslan, 2004, 603).

Bizim de bu çalışma ile sunmak istediğimiz; web-tabanlı eğitim modelinin e-yönetim sürecinde yer alabilmesi amacıyla gerçekleştirdiğimiz bir “web üzerinden ödev alma ve ödevini web ortamını kullanarak sunma” uygulamasının anlatılması ve bu uygulamanın öğrenci üzerindeki etkilerini anlamak amacıyla yapılmış kaygı testi sonuçlarının yorumlanmasıdır.

2. Uygulama Çalışması

Bu çalışmayı “Klasik eğitim sürecinde eğitsel etkinliklerde web ortamının kullanılması, eğitim-öğretim sürecini hızlandırarak öğrenilen bilginin etkin bir şekilde öğrencide kalıcı olmasını sağlamakta ve öğrencinin teknolojiyi kullanma konusundaki kaygısını azaltmaktadır” hipotezinden yola çıkarak gerçekleştirdik.

Böyle bir hipotezi ele almaktaki neden, daha önceki senelerde Bilgisayar dersini verirken öğrencilerden yansıyan gözlemlerdi. Bilindiği gibi MEB ve YOK ortak anlaşması sonucunda, tüm öğretmen adaylarının günümüz teknolojisini kullanabilmeleri amacıyla Bilgisayar dersleri müfredata koyulmuştur. Bu doğrultuda tüm öğretmen adayı öğrencilere Bilgisayar dersi servis dersi olarak verilmektedir. Bu dersi ilk defa alacak ve daha önce bu konuda bilgileri olmayan öğrenciler, kendi branşları dışında olan ve sorumlu tutuldukları bu dersi başarıya ve öğrenme konusunda kaygı taşıyorlardı. Biz de, bu kaygının ders dönemi başında ve sonunda ne kadar olduğunu, değişim gösterip göstermediğini rakamlara dayanarak görmek istedik.

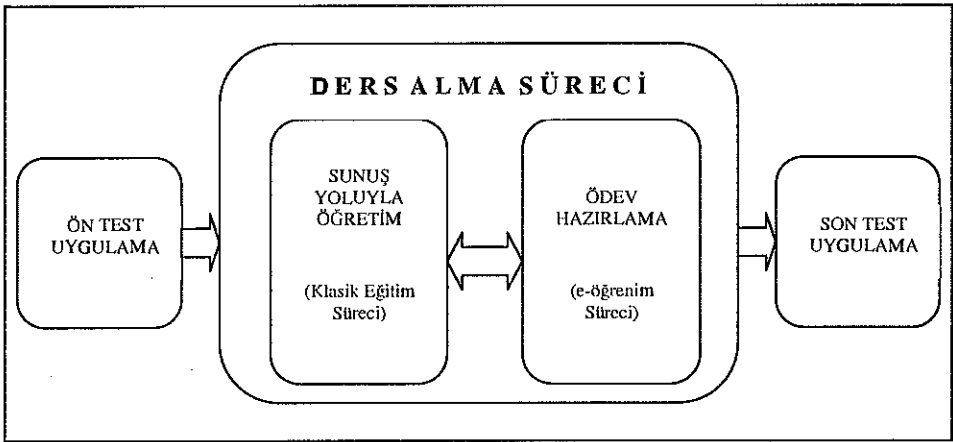
2.1. Amaç

Kaygıyla başarının birbirini etkilediği, aşırı kaygının sınavlardaki performansını düşürebildiğini, kaygının az olduğu durumlarda ise performansın yükseldiğini (Köksal, 2004) göz önüne alarak, sınav yerine ödev vermek suretiyle öğrencinin başarısını ölçmeyi tercih ettik. Amaç; Klasik eğitim sürecine destek olacak şekilde, web ortamını kullanarak ödev alma uygulaması şeklinde

yükseldiğini (Köksal, 2004) göz önüne alarak, sınav yerine ödev vermek suretiyle öğrencinin başarısını ölçmeyi tercih ettik. Amaç; Klasik eğitim sürecine destek olacak şekilde, web ortamını kullanarak ödev alma uygulaması şeklinde hazırlanmış olduğumuz çalışmanın, öğrenciye gerçek anlamda fayda sağlayıp sağlamadığını tespit etmek ve sonuçla ilgili olarak önerilerde bulunmaktır.

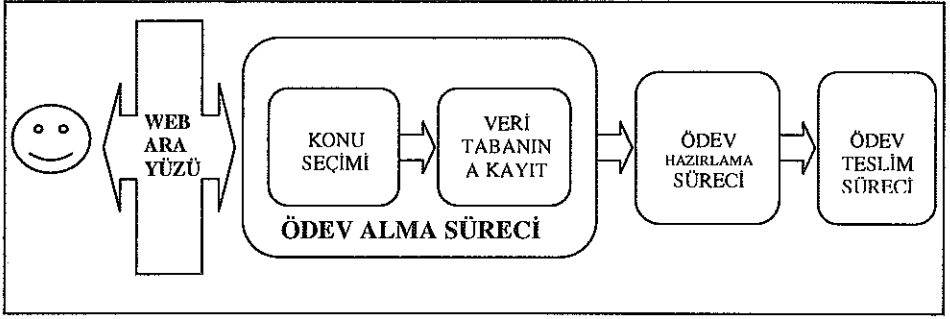
2.2. Yöntem

Öğrencilere alacakları Bilgisayar dersi ile ilgili olarak kaygılarını ölçmek amacıyla dönem başında (ön-test) ve dönem sonunda (son-test) 60 sorudan oluşan bir kaygı testi uygulanmıştır (Rosen ve Weil, 1992; Erkin ve Gülseçen, 2001). Dönem boyunca dersin aktarılışı sunuş yöntemi ile olmuştur. Ancak bilgisayarları etkin kullanma konusunda kendilerini yeterli hissetmeleri, bilgisayar kullanım becerilerini arttırmaları ve bu dersle ilgili olarak edindikleri bilgiyi ölçmek amacıyla öğrencilerden bir ödev yapmaları istenmiştir.

Şekil 1: Dersin Uygulanma Süreci

Öğrencilerin hazırlayacakları ödev konuları bir veritabanı bağlantısı ile web üzerinden yayınlanmıştır. Öğrenciler ödevlerini, öğrenci kimlik bilgilerini bir web ara yüzü ile veritabanına girmek suretiyle kendileri seçerek almışlardır.

Şekil 2: Öğrencinin Ödev Hazırlama Süreci

Öğrencilerin ödevlerin teslimini hem internet üzerinden yollayacakları e-postaya eklenti yapmak suretiyle hem de basılı olarak teslim etmeleri istenmiştir. Dönem sonunda öğrencilerin çalışmaları ve test sonuçlarına göre kaygı durumları değerlendirilmiştir.

Anketin uygulanabilirliğini denetlemek için sorular 12 kişiye uygulanmıştır. Anlam bütünlüğünü bozan sorular tekrar irdelenerek verimli sonuç değerlendirme açısından Likert tipi 60 soruluk anket formu oluşturulmuştur.

Ön-test ve son-test verileri SPSS programı ile değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır.

2.3. Uygulama

Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans Alan Öğretmenliği Programına kayıtlı ve dersi 2004-2005 eğitim-öğretim yılında almış tamamı farklı (Felsefe Öğretmenliği, Tarih Öğretmenliği, Coğrafya Öğretmenliği, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Müzik Öğretmenliği) programlarına kayıtlı 430 öğrenciden 77'sine uygulanmıştır. Bu öğrenciler sınıf bütünü içinde bilgisayar kullanmak konusunda önceden bilgisi olmayan öğrencilerdir. Anket sonunda sonuçları geçerli olan 72 örnek tespit edilmiştir. Bunların 39 tanesi bayan, 33 tanesi bay öğrencidir. Öğrenci yaş ortalaması +21'dir.

Web ortamını kullandığımız bu uygulamada; öğrenci kimlik bilgilerinin tutulduğu veritabanı MySql kullanılarak hazırlanmıştır. Web arayüzleri ise MySql ile entegre çalışan açık kaynak kodlu PHP MyAdmin ile toplam 12 web sayfası olarak hazırlanmıştır.

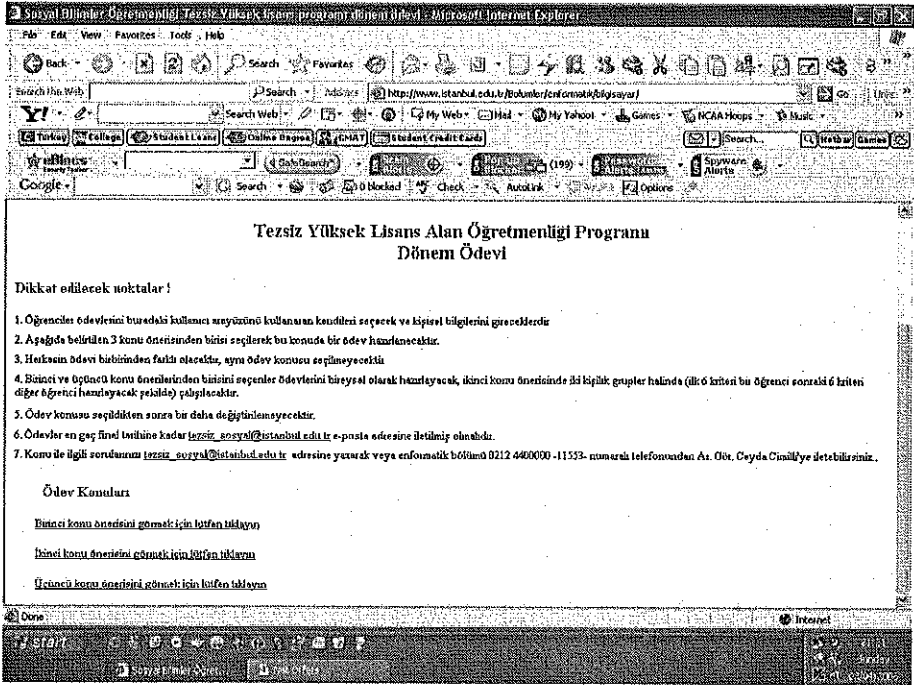
Web ara yüzünün ana sayfasında öğrenciye ödevi nasıl alacağına ve uygulamayı nasıl sürdüreceğine dair yönergelerle, üç farklı başlıkta ödev

konusu önerisi bulunmaktadır. Her bir konu önerisi linki ile başlayan ödev alma süreci ve bilgilerin veritabanına kaydolması farklı şekilde kullanılan ara yüzlerle gerçekleştirilmektedir.

Birinci konu önerisinde; önceden belirlenmiş site adreslerinin belirli kriterlere göre incelenmesi istenmiştir. İnceleme kriterleri ana sayfaya linkle bağlıdır. Öğrenciler site adresi ve inceleme kriteri kesişme koordinatına kimlik bilgilerini SEÇ linkini kullanarak girmektedir.

İkinci konu önerisinde öğrencileri ekip çalışmasına yönlendirmek amaçlanmıştır. İki kişilik gruplar halindeki öğrencilerden kendi alanlarında hazırlanmasını istedikleri bir site için, beklentilerini gerçekleştirecek bir sitede olması gerekenleri yazmaları, kendi hayal ettikleri siteyi tasarlayacakları ödevi hazırlama konusu verilmiştir.

Üçüncü konu önerisinde ise; öğrencilerden kendi alanları ile ilgili, web üzerinde yayınlanmakta olan bir sitenin adresini vermeleri ve bu siteyi tanıtmaları istenmiştir.

Şekil 3: Web'den Ödev Alma Ana Sayfası Görünümü

Yukarıda ana sayfası görülen ödev sitesi ödev teslim tarihinden yaklaşık 45 gün önce yayına girmiştir.

Tüm öğrenciler kimlik bilgilerini web ara yüzünü kullanarak girmekte ve bilgiler veritabanına kontrollü bir şekilde kaydolmaktadır. İsteyen öğrenciler, veri tabanına girmiş oldukları bilgileri, aldıkları ödev konusu bazında diğer öğrencilerininki ile birlikte liste halinde görebilmektedirler. Böylece öğrencinin web arayüzü kullanarak bilgi girişi gerçekleştirdiği süreç esnasında aynı bilgiye daha önce bilgi girişi yapılmışsa görülebilmesi sağlanmaktadır. Böylece üçüncü konu önerisini tercih eden öğrenci için hem öğrencinin aldığı ödevin tek olması konusunda emin olmasını, hem de öğrencinin ödevini almadan önce başka bir öğrencinin bu ödevi alıp almadığını anlamak amacıyla **Ara** (find) özelliğini dolaylı olarak kullanması sağlanmaktadır.

2.4. Bulgular

Buradaki çalışmaya, hepsini incelemek uzun bir çalışma olacağı için, Kaygı anketinde sorulan 60 sorudan sadece bir kısmı alınmış ve sonuçları değerlendirilmiştir. İncelediğimiz sorular aşağıda belirtilen numaralarla görülmektedir.

1. Bilgisayar dersine gireceğinizi düşünürken hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?
2. Bilgisayarın başına oturunca hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?
3. Bilgisayar uygulamaları konusundaki derste hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?
4. Bilgisayar terminolojisini öğrenirken hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?
5. Bilgisayarın nasıl çalıştığına dair bilgi alırken hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?

Yukarıda bildirilen sorulara ilaveten, öğrencilere bilgisayar kullanmakla ilgili olarak belirtilen düşüncelere ne ölçüde katıldıklarını anlamak amacıyla aşağıdaki sorular da sorulmuştur.

- “Bilgisayar iyi bir eğitim aracıdır” düşüncesine ne kadar katılmaktasınız?
- “Bilgisayar eğitimine gerektiğinden fazla önem veriliyor” düşüncesine ne kadar katılmaktasınız?

Yukarıdaki sorular tablo ve şekillerde önceki sorulara devam edilerek 6 ve 7 numaralarla gösterilmiştir.

Tablo 1'de oranları gösterilen 1-5 arası sorular; zaman zaman endişe, kaygı ya da çekingenliğe neden olabilen durumları değerlendirmek üzere beş şık ile ölçeklendirilmiştir. Bu ölçekte 1.şık: Hiç, 2. şık: Biraz, 3. şık: Orta, 4. şık: Çok, 5. şık: Pek çok cevaplarını ifade etmektedir.

Tablo 1: Öğrencilerin Kaygı Durumu Oranları

SORU	TEST	CEVAP ŞIKLARI					TOPLAM
		Hiç	Biraz	Orta	Çok	Pek çok	
1	ÖN TEST	56,9%	27,8%	15,3%	0,0%	0,0%	100,0%
	SON TEST	82,6%	13,0%	4,3%	0,0%	0,0%	100,0%
2	ÖN TEST	58,3%	27,8%	11,1%	2,8%	0,0%	100,0%
	SON TEST	65,2%	30,4%	4,3%	0,0%	0,0%	100,0%
3	ÖN TEST	27,8%	47,2%	18,1%	2,8%	0,0%	100,0%
	SON TEST	56,5%	39,1%	4,3%	0,0%	0,0%	100,0%
4	ÖN TEST	25,0%	45,8%	25,0%	2,8%	0,0%	100,0%
	SON TEST	13,0%	65,2%	13,0%	0,0%	0,0%	100,0%
5	ÖN TEST	38,9%	31,9%	16,7%	9,7%	2,8%	100,0%
	SON TEST	52,2%	34,8%	4,3%	0,0%	0,0%	100,0%

Tablo 1'den görüldüğü gibi Kaygı testindeki ilk soru olan '**Bilgisayar dersine gireceğinizi düşünürken hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?**' sorusuna cevaben öğrencilerin büyük çoğunlukla kaygı duymadıklarını (Hiç) bildiren şikkı işaretledikleri görülmüştür. İkinci soru olan '**Bilgisayarın başına oturunca hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?**' sorusuna verilen cevaplardan elde edilen sonuca göre **Hiç** şikkını işaretleyen öğrencilerin oranı ortalama %60'dır. Üçüncü soruda sorulmuş

olan 'Bilgisayar uygulamaları konusundaki derste hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?' sorusuna cevaben yine öğrencilerin büyük çoğunlukla Hiç şikkını işaretledikleri görülmüştür.

Kaygı testinin dördüncü sorusu olan 'Bilgisayar terminolojisini öğrenirken hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?' sorusuna cevaben Hiç şikkını işaretleyen öğrencilerin oranı ön-testte %25,0, son-testte %13,0, Biraz şikkını işaretleyen öğrencilerin oranı ise ön-testte %45,8, son-testte %65,2'dir.

Kaygı testinin beşinci sorusu olan 'Bilgisayarın nasıl çalıştığına dair bilgi alırken hissettiğiniz kaygı veya çekingenlik derecesi ne kadardır?' sorusuna cevaben Hiç şikkını işaretleyen öğrencilerin oranı ön-testte %38,9, son-testte %52,2, Biraz şikkını işaretleyen öğrencilerin oranı ise ön-testte %31,9, son-testte %34,8'dir.

Aşağıda görüldüğü gibi Tablo 2'de listelenen 6 ve 7 numaralarla belirtilmiş olan soruları ise öğrencinin bu sorularla bildirilen düşüncelere ne kadar katıldığını tespit etmek amacıyla sorulmuştur. Bu sorular için değerlendirme ölçeği; 1. şık: Hiç katılmıyorum, 2. şık: Katılmıyorum, 3. şık: Fikrim yok, 4. şık: Katılıyorum, 5. şık: Tamamen katılıyorum cevaplarını ifade etmektedir.

Tablo 2: Öğrencilerin Sorulardaki Düşünceye Katılım Oranları

SORU	TEST	CEVAP ŞIKLARI					TOPLAM
		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
6	ÖN TEST	1,4%	8,3%	6,9%	56,9%	25,0%	100,0%
	SON TEST	0,0%	4,3%	8,7%	60,9%	26,1%	100,0%
7	ÖN TEST	15,3%	70,8%	4,2%	8,3%	4,3%	100,0%
	SON TEST	17,4%	65,2%	8,7%	8,7%	0,0%	100,0%

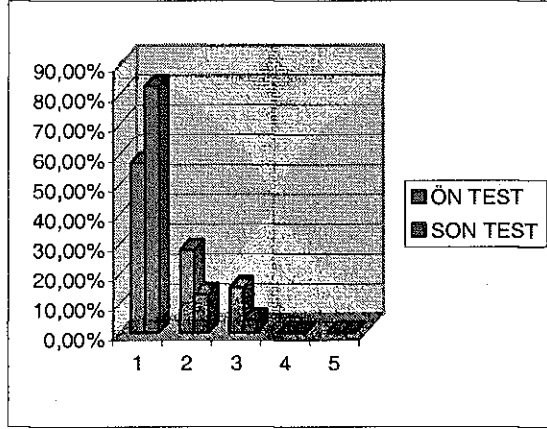
Tablo 2'de de görüldüğü gibi yapılan anketteki öğrencilerin düşüncelerinin anlaşılması amacıyla sorulmuş olan tablodaki altıncı soru olan 'Bilgisayar iyi bir eğitim aracıdır düşüncesine ne kadar katılmaktasınız?' sorusuna verilen cevaplardan öğrencilerin büyük çoğunlukla bu düşünceye katıldıkları görülmüştür.

Yine Tablo 2'de görüldüğü gibi yedinci soru olan ‘ ‘Bilgisayar eğitimine gerektiğinden fazla önem verildiğini düşünüyorum” düşüncesine ne kadar katılmaktasınız?’ sorusuna verilen cevaplardan Hiç Katılmıyorum şikkını işaretleyen öğrencilerin oranı ön-testte %15.3, son-testte %17.4, Tamamen Katılıyorum şikkını işaretleyenlerin oranı ise ön-testte %4.3, son-testte %0.0'dır.

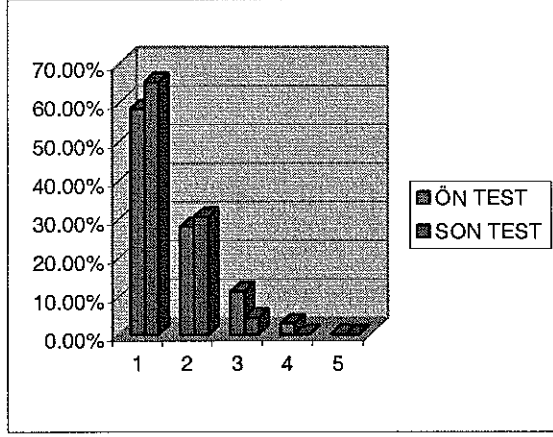
3. Tartışma

Bu bölümde öğrencilere uygulanan anket sonucunda elde edilen değerleri tartışmaya açacağız. Burada, incelenmesini uygun bulduğumuz soruları ayrı grafiklerde göstererek inceleyeceğiz. Grafikler, Tablo 1 ve Tablo 2'de gösterilmiş olan değerler esas alınarak elde edilmiştir.

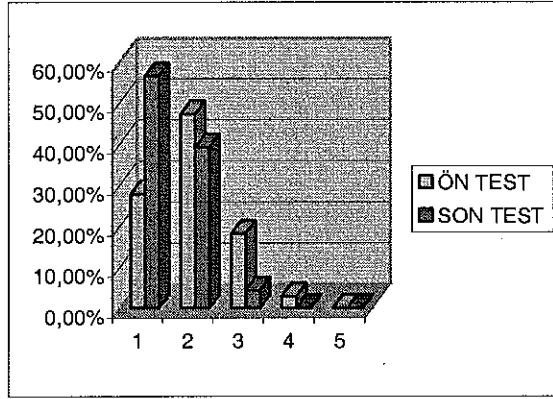
Şekil 4:1. Soru için Kaygı Durumu Grafiği

Şekil 1'de de görüldüğü gibi Kaygı testindeki ilk soru olan ‘1.Bilgisayar dersine gireceklerini düşünürken’ ne kadar kaygılandıkları sorusuna cevap olarak öğrencilerin büyük çoğunlukla kaygı duymadıklarını (Hiç) bildiren 1.şikkı işaretledikleri görülmüştür. Son-test için beklenmesine rağmen, ön-test için bu değerler beklenenden fazla çıkmıştır. 4.(Çok) ve 5.(Pek çok) şikkıları hiçbir öğrencinin cevaplamaması beklenmedik bir sonuç olmuştur.

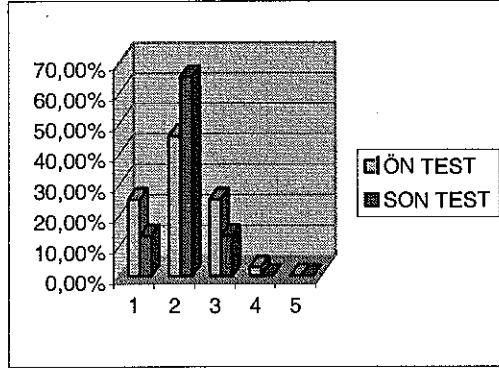
Şekil 5:2.Soru için Kaygı Durumu Grafiği

Şekil 2'den de görüldüğü gibi Kaygı testindeki ikinci soru olan 'Bilgisayarın başına oturunca' ne kadar kaygılandıkları sorusuna verilen cevaplardan yine öğrencilerin pek kaygı duymadıklarını görüyoruz. 1.(Hiç) şıkkını işaretleyen öğrencilerin oranı ön-testte %58,3, son-testte %65,2'dir. 2.(Biraz) şıkkını işaretleyen öğrencilerin oranı ön-testte %27,8, son-testte %30,4'dür. Bu sonuç beklenen değerlere daha yakındır.

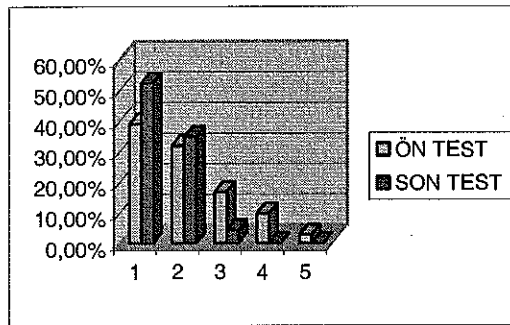
Şekil 6:3. Soru için Kaygı Durumu Grafiği

Şekil 3'de de görüldüğü gibi Kaygı testinin üçüncü sorusu olan 'Bilgisayar uygulamaları konusundaki derste' ne kadar kaygılandıkları sorusuna cevaben öğrencilerin ön-test değerlendirmesi esnasında biraz (%47.2) kaygılı olduklarını, ama son test sonucunda bu kaygılarının azaldığını (% 39.1) görüyoruz. (Hiç) bildiren şıkkı işaretleyen öğrencilerin oranı da ön-testte %27,8, son-testte %56,5'dir. Bu beklediğimiz bir sonuçtu.

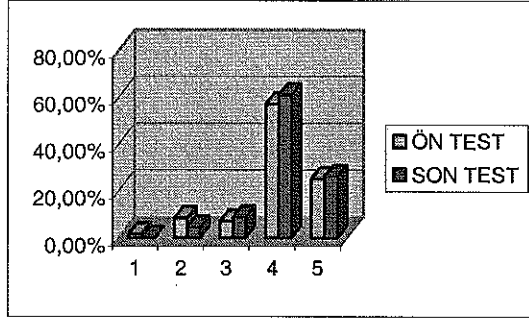
Şekil 7: 4. Soru için Kaygı Durumu Grafiği

Şekil 4'deki grafikte de görüldüğü gibi Kaygı testinin dördüncü sorusu olan 'Bilgisayar terminolojisini öğrenirken' ne kadar kaygılandıkları sorusuna alınan cevaplar beklenenin dışında olmuştur. Hiç şıkkını işaretleyen öğrencilerin oranı ön-testte %25,0, son-testte %13,0, Biraz şıkkını işaretleyen öğrencilerin oranı ise ön-testte %45,8, son-testte %65,2'dir. Bu artışa neyin sebep olduğu konusunda farklı yorumlar yapılabilir. Ayrıca incelemeye almak gerekir.

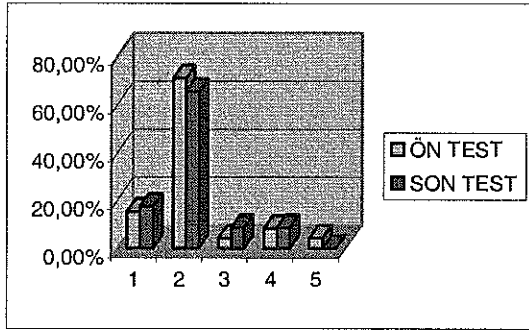
Şekil 8: 5. Soru için Kaygı Durumu Grafiği

Şekil 5'deki grafikte de 'Bilgisayarın nasıl çalıştığına dair bilgi alırken' ne kadar kaygılandıkları sorusuna cevaben Hiç şıkkını işaretleyen öğrencilerin oranı ön-testte %38,9, son-testte %52,2, Biraz şıkkını işaretleyen öğrencilerin oranı ise ön-testte %31,9, son-testte %34,8'dir. Bu da beklemediğimiz bir durumdur.

Şekil 9: 6.Sorudaki Düşünceye Katılım Oranı Grafiği

Şekil 6'daki grafikte görüldüğü gibi altıncı soru olan 'Bilgisayar iyi bir eğitim aracıdır' düşüncesine ne kadar katılıyorsunuz sorusuna verilen cevaplardan öğrencilerin büyük çoğunlukla bu düşünceye katıldıkları görülmüştür. Katılıyorum şıkkını işaretleyenlerin oranı ön-testte %56,9, son-testte %60,9, Tamamen Katılıyorum şıkkını işaretleyenlerin oranı ise ön-testte %25,0, son-testte %26,1'dir. Bu beklenen bir sonuçtu.

Şekil 10: 7. Sorudaki Düşünceye Katılım Oranı Grafiği

Yine Şekii 7'deki grafikte görüldüğü gibi yedinci soru olan 'Bilgisayar eğitimine gerektiğinden fazla önem verildiğini düşünüyorum' düşüncesine ne kadar katılıyorsunuz sorusuna verilen cevaplardan Hiç Katılmıyorum şikkını işaretleyen öğrencilerin oranı ön-testte %15.3, son-testte %17.4, Tamamen Katılıyorum şikkını işaretleyenlerin oranı ise ön-testte %4.3, son-testte %0.0'dır. Bu da beklediğimiz bir sonuçtu.

Tablo 3: Cinsiyetlere göre Başarı durumu

	Başarılı Öğrenci Sayısı	%	Başarısız Öğrenci Sayısı	%	Toplam	%
Bay	26	0,36	7	0,1	33	0,45833
Bayan	35	0,49	4	0,06	39	0,54167
Toplam	61	0,85	11	0,15	72	1

Sonuçlar cinsiyet faktörüne göre değerlendirildiğinde; Tablo 3'de görüldüğü gibi; geçerli 72 örnek içinde, bayan öğrencilerin başarı oranı erkek öğrencilerden daha fazladır.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada; öğrencilere kaygı durumlarını ölçmek amacıyla Likert tipinde hazırlanmış olan 60 soruluk anket kullanılmıştır. Bu anket ön-test ve son-test olarak uygulanmıştır. Anket sorularından 5 tanesini kaygı durumunu değerlendirmek üzere, 2 tanesini de belirtilen düşüncelere katılıp katılmadıklarını ölçmek üzere kullandık.

Değerlendirme sonucunda; 1.,2., 3. ve 5. sorulara verilen cevapların hipotezimizle uyumlu olduğu, yani ders teorik olsa dahi, öğrencilerin web ortamını kullanmalarının uygulamalı olması gereken bir dersle ilgili kaygılarını azalttığı, 4. soruya verilen cevapların ise hipotezimize aykırı olduğu tespit edilmiştir. Durum değerlendirmesi amacıyla sorulan 6. ve 7. sorularının cevaplarının da beklediğimiz sonuçlarla uyumlu olduğu görülmüştür.

Beklenen sonuçların elde edilmesi bu çalışmamızın doğru olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak beklenmedik değerler de bu çalışmanın bazı açılardan yetersiz kaldığının göstergesi olmaktadır. Bunun sebepleri olarak, dersin öğrenciye sunuş yoluyla aktarılması ve öğrencinin uygulama yapma imkanının yetersizliği gösterilebilir. Net bir sonuç için bu durumun ayrıca incelenmesi gerekmektedir.

Anketin değerlendirilmesi sonucunda genel olarak, öğrencilerin Bilgisayar dersi ile ilgili olarak beklendiği kadar çok kaygı duymadıkları görülmüştür. Bunun temel sebebi olarak günümüzde iletişim teknolojilerinin yaygın olarak kullanılmasını gösterebiliriz. Öğrenciler hayatın her aşamasına giren bu teknolojileri kullandıkça yenilikleri öğrenme ve kullanma konusunda daha istekli görünmektedir.

Biz tüm bu çalışmalar ve bulgular sonucunda, web ortamını kullanarak yapılan eğitimin, öğrencinin öğrenme yetisini arttırdığını görüyoruz. Ama yine de eğitimin sadece web ortamı üzerinden yapılmasının yetersiz olduğunu, öğrencilerin web arayüzü kullanıp ödevlerini aldıktan sonra; gerek bu konudaki sorunlarını yansıtmalarından, gerekse ödev hazırlama ve teslim etme sürecindeki sorularından anlıyoruz. Bu sonuçlara dayanarak, mutlaka yüzyüze eğitim süreçlerinin de web üzerinden verilen eğitime katılması gerektiğini vurgulamak istiyoruz. Bu sonuca; anket sonuçlarının değerlendirilmesi aşamasından sonra beklemediğimiz sonuçları alınca net bir şekilde ulaştığımızı söyleyebiliriz.

Kısaca; eğitimin başlangıç aşamasında sunuş yöntemi ile verilmesinin faydalı olduğunu, bunu takip eden sürede gerek bireysel gerekse ekip çalışması halinde öğrencinin keşif yoluyla öğrenme modeliyle web ortamını kullandığı süreçle devam etmesinin, bu esnada da eğitmenin danışmanlığı ve desteğinin devam etmesinin faydalı olduğunu düşünmekteyiz. Yani eğitimin hem web üzerinden hem de yüzyüze yapıldığı karma (blended) eğitim modelini öneriyoruz.

Teşekkür

Bu çalışmanın anket sonuçlarının değerlendirilmesinde SPSS paket programını kullanarak sonuca katkıda bulunan Dr. Bahadtin RÜZGAR'a ve anket sonuçlarının yorumlanmasına katkıda bulunan Dr. Nursel Selver RÜZGAR'a teşekkürlerimizi sunarız.

KAYNAKÇA

- Aktuğ, M. (2005, April 1). "Eğitim", E-learning Idea Solutions, Turkey, [Last Retrieved:1 April 2005], from http://www.ideaelearning.com/sayfalar/makale_devam.asp?MakaleId=12
- Erktin, E. ve S. Gülseçen, (2001). "Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımını Etkileyen Psikolojik Etmenler", *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Cilt 26, Sayı 121, s. 7-11

- İnceoğlu, M.M., Uğur, A. ve Aslan, B. G. (2004). "Web-Tabanlı e-öğrenme Sistemleri İçin Zeki Yaklaşımlar", *First International Conference on Innovations in Learning for The Future: e-Learning, İstanbul-Turkey, Proceedings*, page 603.
- Köksal, F., "Sınav Kaygısı ve ÖSS'de Başarı" konulu seminer, Boğaziçi Üniversitesi, 23 Nisan 2004, [Last Retrieved: 4 April 2006], Web Address: <http://www.ntvmsnbc.com.tr/news/267103.aso>
- L.D. Rosen and M.M. Weil, *Measuring Technophobia: A Manual for the Administration and Scoring of the Computer Anxiety Rating Scale, Computer Thoughts Survey and the General Attitudes towards Computers Scale*, 1992.
- Z. Kaya, H. H. Önder, "İnternet Yoluyla Öğretimde Ergonomi", *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, October 2002, ISSN: 1303-6521, volume 1, Issue 1 Article 8, [Last Retrieved: 1 April 2005], Web Address: <http://www.tojet.net/articles/118.doc>